

Motion till kommunfullmäktige Umeå kommun

PSYKISK OHÄLSA – UMEÅ SVERIGES BÄSTA FOLKHÄLSA 2020?

Psykisk ohälsa är ett växande problem och vi behöver återkommande tillskapa lösningar som förebygger och förhindrar psykisk ohälsa och mänskligt lidande för att klara av att nå Umeå kommuns antagna folkhälsomål, "Umeå kommun ska ha "Sveriges bästa folkhälsa 2020"¹.

Folkhälsomyndighetens statistik visar på en flerårig ökning av psykisk ohälsa och vid den senaste mätningen 2018 var det sammanlagt 17 procent av befolkningen i åldern 16–84 år som uppgav att de hade ett nedsatt psykiskt välbefinnande. Bland kvinnor var andelen 20 procent och bland män 14 procent. Detta var vanligare bland yngre än äldre åldersgrupper och högst var andelen bland 16–29-åringarna. I den åldersgruppen uppgav var tredje kvinna och var femte man att de hade nedsatt psykiskt välbefinnande. Andelen har ökat under det senaste decenniet, bland både kvinnor och män och i de flesta ålders- och utbildningsgrupper.

Försäkringskassans redovisning framgår att 48 procent av alla pågående sjukfall under första kvartalet **2019** rörde **psykisk ohälsa**, vilket är en kraftig förändring över tid. En beräkning visar att kostnaden för sjukskrivning baserat på **psykisk ohälsa** uppgick till 30,8 miljarder kronor under 2018.

Folkhälsomyndigheten² har granskat flera internationella studier där fakta tydligt visar att den psykisk ohälsa ökat och förvärrats till följd av pandemin. Umeå kommun behöver därför agera skyndsamt.

Ett utökat samarbete med Regionen vars folkhälsan lyder "År 2020 ska Västerbotten ha världens bästa hälsa och världens friskaste befolkning"³. vore också att föredra för att förhindra mänskligt lidande och hushålla med resurser. För att förebygga och motverka psykisk ohälsa behövs en utredning som ger svar på hur vi skyndsamt kan hitta förebyggande åtgärder där fungerande sociala relationer används i förebyggande syfte.

Både regionen och kommunen behöver med gemensamma krafter hitta snabba lösningar för en bred uppsökande verksamhet i förebyggande syfte. Det spara mänskligt lidande och resurser inom vården och på så sätt kan vi uppnå de högt uppsatta folkhälsomålen.

¹ Folkhälsomål för Umeå kommun:

<https://www.umea.se/download/18.1748d19a1537ecc874e1e93/1458202983859/Folkh%C3%A4lsom%C3%A5l%20f%C3%B6r%20Ume%C3%A5%20kommun.pdf>

² Folkhälsomyndigheten: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/p/paverkar-covid-19-pandemin-befolkningens-psykiska-halsa/>

³ Region Västerbotten: <https://www.regionvasterbotten.se/folkhalsa/varldens-basta-halsa-halsa-2020>

Om det är tillskapande av nya yrkesroller exempelvis ett team med hemmahosare som gör hembesök för sällskap, träning eller samtal, ett callcenter dit en kan ringa för att prata av sig eller att tillskapa nya platser eller platslösa lösningar för socialinteraktion. Om en lösning på problemet ska ske med föreningsstöd, IOP, i privat regi, i kommunal regi eller i en mix behöver utredningen ge svar på.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

- att Folkhälsorådets arbete intensifieras och prioriterar folkhälsoarbetet utifrån aktuellt nuläge.
- att Samverkan mellan kommunal verksamhet och regionen utvecklas för att bygga en bred uppsökande verksamhet

- att Individ- och familjenämnden tillsammans med äldrenämnden skyndsamt utreder möjligheten att tillskapa förebyggande insatser med hjälp av mänskliga möten för att aktivt förebygga den ökade psykiska ohälsan som präglar samhället och ökat ytterligare till följd av Covid-19.

Anna-Karin Sjölander, Centerpartiet